

گفت و گو

در محیط زیست و آلاینده‌گی دچار مشکل جدی هستیم*

در مراسم بزرگداشت روز جهانی شهرسازی ۱۸ آبان ماه ۱۳۹۹ (۸ نوامبر ۲۰۲۰)، دبیرخانه ملی بزرگداشت روز جهانی شهرسازی با شعار شهرسازی، سلامت عمومی و شهر سازگار با بیماری‌های پاندمیک، از تلاش‌های ارزنده‌ی «دکتر عنایت الله رحیمی» برای ارتقای حرفه و دانش شهرسازی ایران تقدیر به عمل آورد و عنوان شهرساز پیش‌کسوت حوزه‌ی مدیریت اجرایی سال ۱۳۹۹ را به ایشان اعطا کرد. رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان فارس، آقای مهندس سیدمرتضی سیف‌زاده، در پیامی، این موفقیت را به ایشان تبریک گفت. در پی آن، روابط عمومی سازمان [آقای دکتر مرعشی به همراه آقای فیض‌آبادی] گفت‌وگویی با ایشان انجام داد که متن آن را در زیر می‌خوانید.

مکان‌یابی احداث شهرک‌ها و شهرهای جدید و مکان‌هایی برای استقرار جمعیت روستایی یا عشایری. سال ۶۷ فارغ‌التحصیل شدم. پس از آن هرچند به عنوان دانشجوی اعزام به خارج پذیرفته شدم، اما بنا به پیشنهادی که از سوی دانشگاه تهران و دانشگاه شهید بهشتی به بنده داده شد و شهید بهشتی را برگزیدم. ادامه‌ی تحصیلم در حوزه‌ی شهرسازی در آن‌جا بود. پیش از عضویت در سازمان، در زمان دانشجویی با نظام مهندسی همکاری‌هایی داشتم تا این که یک دوره هم در خدمت دوستان، عضو هیأت مدیره شدم و نماینده‌ی نظام مهندسی در گروه تخصصی شهرسازی در شورای مرکزی بودم. فعالیت‌های گوناگونی در ارتباط با تهیه‌ی شرح خدمات فعالیت‌های شهرسازی و حضور شهرسازان و رده‌بندی صلاحیت مباحث آموزشی مورد نیاز انجام دادم. در واقع این ۱۴ صلاحیتی که

سازمان: با سلام و سپاس از شما بابت وقتی که برای این گفت‌وگو در اختیار ما قرار دادید و شادباش دوباره برای دریافت این جایزه. با آن که شما شناخته شده‌اید، لطفاً خودتان را معرفی کنید و درباره‌ی پیشینه‌ی کاری‌تان و سابقه‌ی حضورتان در سازمان، توضیحاتی ارائه دهید.

دکتر رحیمی: به نام خدا.

از نیمه‌ی دوم دهه‌ی ۶۰ در ایام دانشجویی کارهای شهرسازی را آغاز کردم و حدود سال‌های ۷۷ به عضویت سازمان نظام مهندسی به عنوان عضو جامعه‌ی شهرساز درآمدم. همان زمان که اداره‌ی کل راه و شهرسازی در بلوار مدرس بود.

از همان ابتدا، بیش‌تر در طرح‌های جامع و تفصیلی و طرح‌های شهری و روستایی فعالیت‌هایی داشتم و همچنین در زمینه‌ی

* پیاده سازی از نوار و تنظیم: زهرا فرحی

در کانون کارشناسان برای شهرسازها در نظر گرفته شده که قابل توسعه هم هست، آن زمان آقای دکتر ماجدی در نظام مهندسی تهران و چند تن دیگر از دوستان دیگر در شورای مرکزی این موضوع را پی گیری کردند و به نتایجی رسید که هم اکنون بر مبنای آن عمل می شود. هم زمان با آن، فعالیت های حرفه ای شهری هم داشتیم.

بعد از کار در حوزه ی عمرانی، توسعه و بهسازی روستایی در امور مربوط به اسکان عشایر در شهرک های جدید هم فعالیت داشتیم که تعداد زیادی از آن ها در استان شکل گرفته مانند شهرک های واقع در شهرستان اقلید، لار، جهرم و داراب.

پس از آن مدتی را در دایره ی فنی و ساختمانی شهرداری شیراز گذراندیم و حدود سال های ۷۵ و ۷۶ به عنوان شهردار مرودشت منسوب شدیم که آن موقع شهر مرودشت، دومین شهر استان فارس از نظر جمعیت و وسعت بود. در آن جا کارهایی در زمینه ی اصلاح ساختارهای شهری، بهبود فضای سبز و استخوان بندی شهر صورت گرفت که توسعه ی امروز آن شهر هم چنان متأثر از فعالیت های آن زمان است.

سپس در شهرداری منطقه ی ۴ شیراز بودم که آن موقع منطقه ی ۹ هم جزو منطقه ی ۴ بود و اصلی ترین منطقه ی شیراز محسوب می شد. بعد از آن هم در حوزه ی فرمانداری ها و مسئولیت مدیر کل شهری روستایی انجام وظیفه کردم. هم اکنون هم که در خدمت هم استانی های گرامی هستیم.

سازمان: نظر شما در مورد جایگاه و منزلت سازمان نظام مهندسی فارس چیست؟

دکتر رحیمی: در کنار آن موضوع مجموعه ی تخصصی و NGO (سازمان مردم نهاد) نظام مهندسی یک مجموعه ی منسجم و دانش بنیانی است که از زمانی که تشکیل شده، ارزیابی ها می گوید وضعیت ساخت و ساز در حوزه ی ساختمان و انرژی و حمل و نقل و ترافیک و نقشه برداری و ثبت

و شهرسازی رو به رشد بوده و الان هم رعایت آیین نامه های مختلف ساختمان، با توجه به این که دبیرخانه مقررات ملی هم در گذشته در استان فارس مستقر شدند، یکی از استان های پیشرو در رعایت آیین نامه های اجرایی و ضوابط و مقررات ملی ساختمان هاست. امیدوارم که از این به بعد هم مؤثر واقع شود؛ ضمن این که مجموعه ی وسیعی از نیروهای خوش فکر، خلاق و نخبه را در خود جای داده، قطعاً در این انسجام و هم گرایی می تواند تأثیر گذار باشد؛ هم در توسعه ی استان و هم در پیش برد، اصلاح و ویرایش قوانین و ضوابط در مقیاس کشور.

سازمان: یکی از مباحث مهم در مقررات ملی ساختمان، مبحث ۲۲ بوده که در سال گذشته توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان فارس پی گیری شد.

دکتر رحیمی: همین طور هست و مخصوصاً اگر بتوانید موضوع تعمیر و نگهداری ساختمان را در رأس کار قرار بدهید و اقدامی همیشگی باشد بسیار ارزنده است. ساختمان های جدید محدود هستند؛ ولی ساختمان های قدیمی از گستره ی وسیعی برخوردارند و طبیعی است که از هر تولیدی باید محافظت کرد، ساختمان هم یکی از آن هاست و این محافظت و نگهداری در دوره ی بهره برداری باید از خود متخصصان صورت بگیرد؛ مخصوصاً در زمینه ی تأسیسات که مسأله ای الزام آور و همیشگی است. هم زمینه ی شغلی فراوانی ایجاد می کند و هم واقعاً به نفع مردم هست. ما اگر نگهداری ها را بر اساس اصول علمی و فنی انجام دهیم، عمر مفید ساختمان به جای ۳۰ سال می شود ۹۰ سال ساختمان یک سرمایه ی ملی است. و حفاظت از ساختمان ها، حفظ این سرمایه است.

سازمان: تا آن جایی که می دانیم، جوایز بسیاری را نصیب خود کرده اید. به تازگی هم جایزه ای به شما تعلق گرفته به عنوان شهردار برتر. برای ما توضیح دهید این جایزه چیست و چگونه و به چه کسانی اهدا می شود؟

دکتر رحیمی: نخست ما بایلم نکاتی چند در مورد مباحث شهرسازی بگویم. شهرسازی مقوله ای است بسیار هم خوان و نزدیک با توسعه ی پایدار. بحث توسعه ی پایدار شهری بایستی مدنظر باشد؛ کما این که در دنیا به همین شکل است و اگر رفتیم سراغ آن باید به یک سری مقولات اساسی هم زمان نگاه کنیم و بین این ها بتوانیم یک آشتی ایجاد کنیم که بتوانند تکمیل کننده ی یکدیگر باشند. هم در مباحث اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و کالبدی و هم در زمینه ی زیست محیطی. چون ما نمی توانیم شهر را فقط یک کالبد در نظر بگیریم و بگوئیم فقط بر بستر محیط زیست گسترش پیدا می کند و از آن

طرف اقتصادش را ببینیم یا فرهنگ و خواسته‌هایش را.

همه باید با هم طراحی و برنامه‌ریزی شوند تا به توسعه‌ی پایدار شهری برسیم. پایداری خودش جنبه‌های مختلفی دارد. ما اگر بحث محیط زیست و آیندگی را ببینیم متوجه می‌شویم که در قسمت‌های گوناگون دچار مشکل جدی هستیم. نتوانستیم گسترش شهر و پراکنش جمعیت و حمل و نقل آن را به گونه‌ای تنظیم کنیم که بر مبنای توان اکولوژیک سرزمینی که در آن واقع شدیم باشد.

چون هر محیط طبیعی از یک توان اکولوژیکی [زیست محیطی] برخوردار است و اگر از یک حدی بیش‌تر روی آن بارگذاری کنیم، دچار مشکل می‌شود. از طرفی هم بعضاً نمی‌بایستی کالای محدود مانند زمین شهری را از مدار عمل‌کردی انتخاب خارج کنیم. باید بتوان به حد مطلوب دست یافت و با یک تفکر درست کاری کرد تا اقتصاد شهری در بستر و کالبد شهر شکل بگیرد و رونق یابد. تعاملات اجتماعی و مدنی در شهرها می‌بایست بر پایه‌ی یک تفکر و نظریه‌ی درست انجام گیرد. در انتها یک محصول قابل قبولی پدید می‌آید که هم به نیازهای مردم و هم به رفع مشکلات شهروندان اندیشیده و رضایت‌مندی آنان را تأمین کرده و هم‌چنین باعث رفاه و آسایش آنها شده است.

در مورد این انتخاب، هرچند که فکر می‌کنم دوستان لطف داشتند و من کار خاصی نکردم، اطلاعی هم نداشتم؛ تا روزی که خودشان با دفتر من تماس گرفتند و گفتند به دلیل همه‌گیری کرونا مراسم رسمی و حضوری برگزار نمی‌کنیم و مراسم بیش‌تر و بیناری بود که من نرسیدم شرکت کنم. گویا انتخابی داشتند در بین شورای مرکزی و مجموعه‌ی اعضای نظام مهندسی و جامعه‌ی شهرسازان کشور و دانشگاه آزاد و اساتید رشته‌ی شهرسازی. انتخاباتی را صورت دادند و بر اساس آرا و امتیازهای داده شده به افراد بر مبنای سوابق، اثرات عملی و نظری، این انتخاب انجام شد. فعالیت‌های سی ساله را نیز منظور کردند. بنده سپاس‌گزارم از این حسن نیت و انتخاب. استادان به نامی هستند که زحمات زیادی را در موضوع شهرسازی کشور متحمل و متقبل شده‌اند. استادان برجسته‌ای که هنوز من افتخار شاگردی آن‌ها را دارم، چه در دانشگاه شیراز، تهران یا شهید بهشتی که از ستون‌های این رشته هستند.

سازمان: ما هم به شما تبریک می‌گوییم و سازمان نظام مهندسی ساختمان استان فارس از این که یکی از کوشندگان و اعضایش به چنین جایزه‌ای دست یافته، خرسند است.

از این گذشته، فرصت را غنیمت می‌شمروم و نکاتی چند که همکاران ما در سازمان نظام مهندسی برایشان مطرح است را ارائه می‌کنم. یکی از آن‌ها، این است که قوانین موجود که وضع شده، آیا جواب‌گوی مشکلات و معضلاتی که در کلان شهر شیراز وجود دارد، هست؟

دکتر رحیمی: یکی از ایرادهایی که در این کشور داریم، تمرکزگرایی بیش از حد و بروکراسی بسیار پیچیده‌ای است که در کشور وجود دارد. خلق آثار شهرسازی یک سری شرح خدمات دارد که این‌ها تیپ هستند و این تیپ‌ها آن خلاقیت لازم را از استاد و مهندس مربوطه می‌گیرد و باید در همان چارچوب باشد.

من اعتقادم بر این است که بایستی یک مقدار به این نکته بسنده نکرد و به آن چیزهای واقعی پرداخت تا آن که گزارش‌هایی را

تنظیم کرد.

در انتخاب مشاور و پیمانکار یک ضابطه‌هایی دیده شده که این ضابطه‌ها نیاز به تأمل کردن دارد. به‌طور مثال، به یک شهر می‌خواهید قسمتی را اضافه یا الحاق کنید. این امر نیازمند متخصصان مختلفی است. حرفه‌ی شهرسازی یک حرفه‌ی بین بخشی است که از علوم مختلف باید استفاده کرد و به جمع‌بندی رسید و پیشنهاد و راه‌کار داد. یکی از مباحث، فرهنگ، روابط اجتماعی، سنت و پیشینه‌ی ملی است. شما اگر در بحث اقلیم قرارداد ببندید با یک مشاور بیاید و برای شیراز طرحی تهیه کند. اگر در این فاصله‌ی زمانی بخواهد برداشت‌ها را انجام دهد، یک سال یا دو سال زمان می‌برد. می‌بینید که ما در یک دوره‌ی زمانی ده ساله دچار خشک‌سالی هستیم. ایشان فقط خشک‌سالی را دیده و ترسالی را ندیده است. وضعیت آبرها، مسیل‌ها و روان‌آب‌ها به چه شکل است؟ یا بعضاً اگر در تابستان این مشاور و کسی که ارتباط میدانی را برداشت می‌کند، از ترافیک شیراز یک برداشتی بخواهد انجام دهد و این برداشت در تابستان انجام شود، ترافیک صبح‌های پاییز و زمستان که مدارس باز هستند و سرویس‌ها در حرکت هستند را ندیده است. یا اگر روی مباحث آب و هوا کار کند ممکن است در فصل پاییز که بادهای زیادی را داریم و باعث رفع آلاینده‌ها می‌شود و هوا آلوده نباشد را ببیند. در زمستان، سردی هوا باعث انباشتگی مواد آلاینده در هوا می‌شود و وقتی این برداشت در زمستان نباشد، این مسائل را نمی‌بیند. تهیه‌کنندگان طرح، علاوه بر داشتن علم، سابقه و تجربه، نیازمند حضور میدانی و فیزیکی و شناخت محیطی از جایی هستند که قرار است طرح تهیه شود.

بعضاً می‌بینیم که طرح‌ها، طرح‌های ایستایی هستند که نیاز است طرح‌های پویایی تدوین شود. نیازهای جامعه‌ی انسانی پویا هستند و هر لحظه در حال تغییر است. اما طرح ما برای یک محدوده‌ی زمانی مشخص تهیه می‌شود و ایستا است. باید تدبیری اندیشید که صلحی ایجاد شود که ایجاد نقص نشود.

قانون نظام مهندسی یک قانون آزمایشی بوده و می‌بایستی حتماً به یک قانون ثابت تبدیل شود. بررسی‌هایی دارد صورت می‌گیرد.

توصیه می‌کنم کارگروه‌های نظام مهندسی و متخصصان توجه کنند به این موضوع که بتوانند پیشنهادها مؤثر و مفید خودشان را بدهند. از طرف دیگر باید اختیار را به دست NGOهای تخصصی سپرد. شما قبلاً برای یک پروانه باید از وزارت راه و شهرسازی مجوز می‌گرفتید. در صورتی که از نظر تخصصی صلاحیت شما بیش‌تر از آن‌هاست. در واقع آن‌هایی که می‌توانند گلیم خود را از آب بیرون بکشند، کم‌تر می‌آیند در کارهای عمومی. این توان‌مندی را از نظر علمی دارند که بتوانند در آن ابعاد گلیم خود را از آب بکشند. این افراد توان‌مند این صلاحیت را می‌توانند داشته باشند که آموزش، نظارت، کنترل و هدایت مجموعه را به عهده بگیرند و سیاست‌گذاری کلان را در مجموعه‌ی متولی وزارت‌خانه انجام دهند و حتماً در قوانین نیازمند شرایط جدید هستیم که نقش بخش خصوصی و NGOها را نقش پررنگ‌تری ببینیم. این لازم است که حرفه‌مندان ورود کنند. هرکسی در چارچوب تخصصش چیزهایی می‌داند. شما به عنوان متخصص باید به آن‌ها کمک کنید و بگویید چه می‌خواهید و چه به صلاح مملکت و مردم و این حرفه است و چه چیزی ما را به سمت

و سوی بهتر شدن وضعیت فعلی سوق می‌دهد. کدام تبصره‌ها و ماده‌ها باید تغییر پیدا کند.

از سویی دیگر، می‌بایستی نظام مهندسی با این پشتوانه‌ی انسانی و دانشی که دارد، علاوه‌بر این که یک NGO علمی و حرفه‌ای هست، بتواند در قالب‌هایی خودش بیاید و به عنوان یک مجموعه‌ی تأمین سرمایه، سرمایه‌گذار و مجری ورود کند که الان در قانون چنین کارهایی ممنوع است. شما ۳۰ هزار عضو متخصص دارید. با جمع کردن همین سرمایه‌های کوچک، بزرگ‌ترین پروژه‌های زیربنایی و عمرانی را می‌توانید انجام دهید. به نظر می‌رسد در این زمینه‌ها با توجه به نیازهای امروز کشور باید قدری تجدیدنظر شود. چه ایرادی دارد شهر سلامت شیراز را خود نظام مهندسی متولی شود، خودش هم بسازد و خودش هم بهره‌برداری کند. این می‌تواند به عنوان یک دیدگاه جدید این امکان را فراهم کند. اگر که بعضاً دوستان تصمیم‌گیرنده یک مقدار نگران منافع عمومی هستند، در بحث‌های نظارت و بازرسی و سیاست‌گذاری‌ها جنبه‌ی کنترلی داشته است؛ نه این که صورت مسئله را پاک کنند. شما کدام NGO تخصصی صاحب صلاحیت را دارید مثل نظام مهندسی که بتواند در عمران و توسعه کشور مؤثر باشد، همین گروه می‌تواند سرمایه‌ی مختصری را به این جمع بیفزاید. بشود یک سرمایه‌گذاری عظیم که پروژه‌های بزرگ و سودآور و مؤثر در توسعه‌ی کشور را به عهده بگیرد. به جای این که بخواهیم این را به جاهای دیگری بدهیم که وظیفه‌ی آن‌ها این نیست و در رقابت با بخش خصوصی قرار دارند بیاییم خود این بخش خصوصی متخصص را تقویت کنیم؛ حتی راه‌هایی برای کمک و تسهیلاتی را فراهم کنیم که به فرض اگر نظام مهندسی ساختمان فارس آمد راه‌آهن شیراز - بوشهر را به عهده گرفت؛ علاوه‌بر سرمایه‌ای که خودش می‌آورد ما هم ۳۰٪ یا ۵۰٪ شراکت کنیم یا تسهیلات کم بهره بدهیم. این باعث می‌شود رونق خوبی ایجاد شود.

این که ما فکر کنیم با پول و اعتبارهای دولتی می‌توانیم زیرساخت‌های کشور را به روز کنیم و توسعه بدهیم، با توجه به نیازها و مسائلی که امروز در دنیا هست، خیلی دور از ذهن است

و واقعی نیست. ما الان اگر بخواهیم راه‌های در دست ساخت را در فارس اجرا بکنیم بیش از ۵۰ هزار میلیارد تومان پول لازم دارد را در واقع سالی هزار میلیارد تومان فقط به ما می‌دهند، برای راه می‌شود ۵۰ سال که خراب می‌شود و ما باید برویم سراغ ترمیم اولیه‌ی آن. این است که قطعاً باید رفت به سمت کارهایی که اثرگذار باشد.

سازمان: من مطمئنم که شما با این بیت زیبای سعدی که «علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد»، موافق هستید، خواستیم بدانیم که این اتفاقاتی که چه برنامه‌ها و تدبیرهایی برای مهار و پیش‌گیری از خسارات حاصل از سوانح طبیعی مثل سیل، زلزله در استان صورت گرفته است؟

دکتر رحیمی: در قوانین کشور این اتفاقات در حیطه‌ی وظایف ستاد مدیریت بحران قرار گرفته که در هر استانی تشکیل می‌شود و مسئولیتش به عهده‌ی استاندار و مجموعه‌های آن است. هرکدام در حوزه‌های خاصی وظیفه دارند. در شهر، شهرداری هست. در خارج از شهر دستگاه‌های دیگر هستند.

همه‌ی این‌ها باید تجهیزات خاص خود را داشته باشند. در زمان بحران، چند مرحله داریم: اول پیش‌بینی است. پیش‌بینی نیاز به نیروی متخصص به روز دارد و تسلط بر علم روز دنیا و تجهیزات و ملزومات لازم. استفاده از ماهواره‌ها و آزمایشگاه‌ها، کارهای ژئوفیزیک و لرزه‌خیزی و بعضاً هواشناسی به‌روز. زمین‌شناسی به‌روز و فعالیت و شناخت گسل‌ها که نیاز به امکانات و ابزار خود را دارد که ما بتوانیم پیش‌بینی‌ها را انجام دهیم. وقتی پیش‌بینی‌ها و شناخت رو داشتیم، بعد می‌رسیم به پیش‌گیری. پیش‌گیری یعنی انجام ندادن کاری و برخی انجام دادن کار. انجام ندادن کار وقتی جایی که می‌بینید شیب تند و خاک سستی دارد و پوشش گیاهی کم و بارندگی رگباری دارد، یعنی به حریم رودخانه تجاوز نکن و مسیل را نبند، آبراهه را مسدود نکن. این‌ها کارهایی است که نباید انجام داد. آن کارهایی که باید انجام داد یعنی برو به سراغ عملیات آبخیزداری، گوراب‌ها و پخش سیلاب‌ها و پروژه‌های این چنینی را انجام بده. وقتی بحث زلزله پیش می‌آید یعنی شناخت گسل‌ها، گسل‌هایی که در سطحی که داریم زندگی می‌کنیم یا معکوس است یا امتداد

دارد، سابقه‌ی فعالیتی و اثرگذاری و حیطة‌ی اثر آن‌ها را بشناسید و نوع اثرگذاری آن‌ها. وقتی وضعیت زمین‌شناسی آن منطقه را خوب بدانید، آن وقت وضعیت تأسیسات و زیرساخت‌ها روی این زمین باید با یک الزامات خاص باشد. وقتی به شما می‌گویند گسل دارد از این منطقه رد می‌شود، نباید تا شعاع ۱ کیلومتری هیچ بنایی احداث شود و یا ساختمان بلند روی گسل احداث کنید. این مسئله به این معنا هست که با ۵ ریشتر زلزله ساختمان فرو می‌ریزد و داشتیم ساختمان‌هایی که در اثر حرکت این گسل‌ها حرکت کردند و فرو ریختند. یا وقتی که می‌بینیم یک محدوده‌ی رانشی است، نباید یک کارهایی را انجام داد و نباید پاشنه و تکیه‌گاه آن کوه را از بین برد. طبیعتاً برای پیش‌گیری رعایت الزامات آیین‌نامه‌ی ۲۸۰۰، که حتی نسخه جدیدتر هم نیاز هست با توجه به حوادث اخیر که ایجاد شده است.

بعد از این جریان، مقابله باید انجام داد. وقتی اتفاق افتاده باید چه کار کرد؟ برای مقابله آمادگی لازم متولیان مختلف بخش عمومی و خصوصی به داشتن تجهیزات برای رفع آن بحران مورد نیاز است. برای آتش‌سوزی یا سیل، تجهیزات مختلف مورد نیاز هست. بعد از آن نوبت به توان‌مندسازی و بازسازی است. توان‌مندسازی بیش‌تر در قالب مباحث روحی و فوریت‌های یکی دو هفته‌ای و بعد هم بازسازی که می‌رود در مراحل خاص خودش. این سازمان‌ها دیده شده ولی این که چقدر هر کدام تجهیز شده، خیلی فاصله دارد.

یک چیزی که آزارم می‌دهد این است که در حوزه‌ای که افرادی صاحب دانش هستند، بعضاً خیلی مباحث را در این سطح مطرح می‌کنند؛ ولی بعد که در عمل می‌آیند، جرأت تصمیم‌گیری و پذیرفتن مسئولیت را ندارند. شما مدت زیادی از رانش کوهسار در شهر شیراز گذشته بود و هیچ‌کس حاضر نبود تصمیم‌گیری کند. من رفتم آن‌جا گفتم این کارها باید انجام شود و مسئولیتش با خودم هست. علی‌رغم این که من متخصص آن موضوع نبودم، ولی از افراد مختلفی که متخصص به‌روز بودند مشورت گرفتم. من رفتم دیدم پمپاژ آب می‌کنند در زیرزمین و همان موقع گفتم با فرودگاه تماس بگیرد و ماشین‌های بزرگ فوم را بیاورند. نظام مهندسی خیلی خوب پای کار بود و کمک کرد. آقای دکتر بردبار و آقای دکتر میرزایی هم در مجموعه‌ی کوهسار و هم در قضیه‌ی هتل آسمان خیلی خوب یاری رساندند و جاده‌ی جدید کوهسار هم نظام مهندسی راهنمایی و مشاوره‌های ارزنده‌ای ارائه داد. من به نظرم می‌رسد از مؤثرترین افراد و علاقه‌مندترین‌شان، بچه‌های نظام مهندسی هستند.

سازمان: من هم به عنوان نماینده‌ی سازمان نظام مهندسی می‌خواستم این قول را به شما بدهم که هر زمان که لازم باشد حضور داریم و آماده همکاری هستیم و انتظار داریم از آن سو نیز همکاری‌ها و پشتیبانی‌های لازم انجام گیرد. مثلاً در مورد تهیه‌ی برخی دستگاه‌ها و تجهیزات فنی.

دکتر رحیمی: حتماً تا جایی که امکانش باشد حمایت می‌کنیم. با روش‌های قانونی می‌توان در زمینه‌ی تأمین تجهیزات مورد نیاز سازمان نظام مهندسی فارس کمک کرد.

در همین موضوع کوهسار یا شهید سلیمانی که دارد احداث

می‌شود، حتماً نیاز به اندازه‌گیری‌های دقیقی هست که ملزوماتش باید در اختیار قرار داد. البته که گروه‌های تخصصی مختلف هر کدام می‌بایست ملزومات مناسب را داشته باشند که در بعضی از موارد هم بخش خصوصی کمک کنند. در زمان وقوع بحران خیلی مهم نیست که بگوییم کی دولت هست یا نیست. همه باید دست به دست هم بدهند. الان خوش‌بختانه سازمان مدیریت بحران استان را داریم تأسیس می‌کنیم. ما با همین اعتباراتی که داشتیم سعی کردیم ۴ طبقه آن مورد بهره‌برداری قرار بگیرد.

سازمان: در آخر، از دیدگاه شما آقای دکتر استان فارس از نظر شهرسازی در چه رتبه‌ای در کشور قرار دارد؟

دکتر رحیمی: شهرهای ما دو گونه هستند: یک سری شهرهایی هستند که از یک رشد ارگانیک برخوردارند و بدون یک طرح از پیش تعیین شده و یک سری شهرها را داریم که در یک مقطع زمانی طرح‌هایی از پیش اندیشیده و طراحی شده بود. کلان‌شهر شیراز از دهه‌ی ۳۵ به بعد دارای طرح هست و طرح‌های قبلی بر مبنای تشخیص افراد، خیابان یا بازاری احداث شده بود و بعد از آن طرح‌های جامع و تفصیلی آمده و آن‌ها را هدایت کرده است. ما هنوز از نظر شهرهای قابل زیست جزو استان‌های خوب هستیم. شما موضوع زیست را در آلودگی و رفع آلودگی هوا در مدت زمانی که عمر در ترافیک تلف می‌شود ببینید، در گرانی یا ارزانی زندگی شهری، در جرم و جنایات یا بعضاً در تعاملات مثبت اجتماعی ببینید. در این گستره‌ها در کالبد روح نواز و آرامش‌بخش ببینید. در دسترسی‌های آسان ببینید. اگر این شاخص‌ها را به عنوان یک شاخص‌های مطلوب تلقی کنیم، در حد مطلوب هم مطلوبی مثل امکان دسترسی گروه‌های سنی مختلف در فضاهای شهری مثل پارک و فضاهای اجتماعی و ... اعم از کودک، کهنسال، معلول و نابینا. اگر همه‌ی این‌ها را بخواهیم جمع‌بندی کنیم، ما در اکثر شهرهای مان یک توسعه‌یافتگی بالاتر از میانگین کشور داریم. در شهرهای جدیدمان انتظار می‌رفت خیلی بهتر از این باشد، اما نیست متأسفانه. امیدواریم در آینده به این شکل مطلوب باشد. ما باید حد مطلوب شهرهای مان را تعریف کنیم از نظر جمعیت. به نظر می‌رسد شیراز به عنوان کلان شهر جنوب کشور حد نهایی جمعیتش را دارد تجربه می‌کند و دیگر رفتن بالاتر جمعیت بیش از ۲ و نیم میلیون نفر موجب افزایش هزینه‌های زندگی می‌شود برای شهرها و موجب افزایش هزینه‌های زیرساختی و نگهداری آن‌ها می‌شود. در صورتی که ما باید به شهرهای میانی توجه کنیم و بعضاً بر مبنای مزیت‌های نسبی و منطقه‌ای یک حرکت گریز از مرکز و توجه به مرزها و نواحی پراکنده را توجه کنیم. یک جا ممکن است صنایع و منابع انرژی این امکان را فراهم کند، مانند جنوب استان مهر و لار. یک جا ممکن است آثار باستانی و گردش‌گری این امکان را فراهم کند، مانند خیلی از مناطق شمالی استان. این‌ها باید جمعیت‌های معقولی را بین شهر اول و سوم داشته باشد. الان هم گرایش به زندگی در حریم شهرها افزایش پیدا کرده به دلیل تراکم‌های زیادی که در مرکز وجود دارد.

سازمان: بسیار سپاسگزاریم.